

Declan Hill {onderzoeksjournalist} 'Dit kan de dood van het voetbal betekenen'

De Canadese onderzoeksjournalist Declan Hill schreef een bloedstollend boek over de invloed van de Aziatische gokmafia op het voetbal in Europa. Over corrupte spelers, corrupte officials en ongere onderwereldfiguren. En over seks natuurlijk.

DOOR JAN HAUSPIE

"Mijn kijk op het voetbal is veranderd. Ik hou nog steeds van het partijtje op zaterdagochtend bij de amateurs, hun vriendschappen en de geur van vers gras. Maar het profvoetbal laat me koud. Ik hoop dat u na het lezen van dit boek zult begrijpen waarom. Ik denk dat ook u nooit nog met dezelfde ogen naar sport zult kijken." (Declan Hill, in de inleiding van The Fix)

Elke avond voor het slapengaan, wanneer hij weer eens in een goedkoop hotelletje ergens op het Aziatische continent verbleef, maakte hij er een gewoonte van de lamp uit te draaien en het bed van plaats te veranderen. "Ik dacht: als ze mijn kamer binnenkomen, zijn er twee manieren. Of ze beuken de deur in, doen het licht aan en schieten me dood. Of ze sluipen stilletjes binnen in het duister en vermoorden me in mijn slaap." ▶

FIX
ORGANIZED CRIME

interview

► Door de truc met de lamp en het bed hoopte **Declan Hill** op een moment van verwarring bij zijn belagers. Maar dan? “God weet wat ik ná die vijf seconden had kunnen doen.”

Met ‘ze’ bedoelt de 43-jarige Canadese onderzoeksjournalist bendeleden van de Aziatische gokmaffia. “*Fixers* staan niet bekend om hun vriendelijkheid”, schrijft hij in *The Fix: Soccer and Organised Crime*, zijn vorige week verschenen boek. “Verhalen over hun gewelddadigheid hangen als een schaduw over de sport in Azië. Ik ontving talloze waarschuwingen om me ver bij hen vandaan te houden, vaak op fluisterton uitgesproken door bange spelers en sportleiders.”

Maar Hill liet zich niet afschrikken. Vier jaar lang reisde hij de wereld rond en maakte meer dan tweehonderd interviews, wat resulteerde in een boek dat zich het best laat omschrijven als een kruising tussen een misdaadroman, een spionagethriller, een reisverslag en een academisch werkstuk. Vorige week was hij even in Brussel.

Wat zijn de reacties op uw boek?

Declan Hill: “**Emmanuel Petit** noemde het een belangrijke stap in de strijd tussen goed en kwaad. En **Shaka Hislop**, de vroegere doelman van Portsmouth, Newcastle en West Ham, had het over een belangrijk boek. Verbazend genoeg kreeg ik ook een pak reacties van Ghanезen die blij waren dat er eens iemand naar hun land keek. Van de Ghanese voetbalbond ontving ik bedreigingen. Dat valt me tegen, want in mijn boek kan je zien dat ik interviews heb gehad met een groot aantal Ghanese spelers en officials, onder wie zelfs hun bondsvoorzitter. Die zei me dat hun jeugdselectie op het WK 1991 in Australië was benaderd door *fixers*. Hij beweerde zelfs dat telkens als een Ghanese team de oceaan oversteeft, het wordt benaderd door *fixers*. **Stephen Appiah** (de aanvoerder van Ghana, *nvdr*) zei me hetzelfde: hij was benaderd op het WK U17 in 1997 en sprak erover met zijn ploegmaats. Ik tekende gelijkaardige verhalen op over de Olympische Spelen in 2004, het WK 2006 en het WK voor vrouwen in 2007. Bij jeugd, mannen én vrouwen dus! Het lijkt er sterk op dat Ghana onder permanente bedreiging van wedstrijdvervalsers staat en dat niemand vóór mij de moed heeft gehad openlijk te zeggen dat er een probleem is als een land naar geen enkel toernooi kan gaan zonder dat het wordt benaderd.”

De eerste reacties op uw boek gingen bijna uitsluitend over Brazilië-Ghana, het WK-duel waarvan u over sterke aanwijzingen beschikt dat het beïnvloed was door de gokmaffia. Dat is jammer, want The Fix gaat over veel meer.

“Precies. Het gaat over een heel nieuw fenomeen: *the globalisation of crime*, de globalisering van de misdaad. Over hoe bendes van Aziatische wedstrijdvervalsers eerst het voetbal in Azië kapot hebben gemaakt, vervolgens op zoek zijn gegaan naar een nieuwe prooi en zo in Europa zijn beland. Ze zijn op de grote toernooien terechtgekomen, hebben voet aan de grond gekregen in ploegen en hebben wedstrijden verkocht. (*cynisch*) Het officiële standpunt is dat het hier om de meest ongelukkigste toeristen ter wereld gaat, die telkens zonder succes moeten afdrui-

pen. Het voetbal verdient beter dan dat.”

Volgens FIFA-baas Sepp Blatter is het onmogelijk dat wedstrijden op WK-niveau worden vervalst.

“Ik wil ervoor waarschuwen dat het hier gaat om een permanente bedreiging. Als er niets aan wordt gedaan, is het goed denkbaar dat dit de dood van het voetbal betekent.”

Zoals in Azië is gebeurd, waar hele kampioenschappen over de kop gingen. Kan dit ons in Europa ook te wachten staan?

“Natuurlijk! En jij als Belg bent goed geplaatst om te weten waartoe het allemaal kan leiden. Ik heb veel Belgen gesproken die sinds 2004, 2005 en 2006 met heel andere ogen naar wedstrijden zijn begonnen te kijken.”

Toch zitten de stadions steeds voller. Op blogs naar aanleiding van uw boek wemelt het van de non-believers: mensen willen het niet geloven.

“(zucht) Het boek eindigt met een uitspraak van **William Wilberforce**, een Engelse advocaat die vocht tegen de slavernij in de achttiende eeuw en wiens woorden mij altijd hebben geïnspireerd. Hij besloot een vier uur lange aanklacht voor het parlement met de woorden: ‘Nu u dit heeft aanhoord, kunt u ervoor kiezen niets te doen, maar u zult nooit meer kunnen zeggen dat u van niks wist.’ Tot mijn lezers en al die bloggers zeg ik: de keuze is aan u. Of je aanvaardt wat er gebeurt, of je zet druk opdat het verandert. Wie mijn boek leest, kan niet anders dan iets in beweging te zetten. Het frustrerende aan het debat op het internet is dat de meeste bloggers mijn boek niet eens hebben gelezen. Trouwens, die hervormingen kunnen heel eenvoudig zijn.”

Vrouwelijke scheidsrechters, stelt u voor in uw boek. Die kunnen alvast niet met hoeren worden omgekocht.

“Bijvoorbeeld. Maar kijk naar de profcompetities in Noord-Amerika: allemaal hebben die een goed uitgebouwd veiligheidsdepartement. Met ex-politieagenten, die bij de FBI of de antimaffiasectie in New York hebben gediend en gepokt en gemazeld zijn in het harde politiewerk. De FIFA heeft dit niet, de UEFA niet, geen enkele bond. Hooguit zit er ergens twee man aan een bureautje.

Terwijl het standaard is bij elke grote organisatie, of het nu IBM of Coca-Cola is. Ik zeg niet dat er geen corruptie meer is in de Amerikaanse sport, maar je kunt op zijn minst beginnen er iets aan te doen.”

Blatter ontkent zelfs maar het bestaan van het probleem.

“Ik hoor tegenstrijdige berichten. De FIFA zou een onderzoek overwegen, maar als dat klopt, moet het gebeuren door iemand van buitenaf. Het voetbal heeft een **Carla del Ponte** (voormalig hoofdaanklager van het Joegoslaviëtribunaal, *nvdr*) of **Giovanni Falcone** (vermoorde Italiaanse onderzoeksrechter die streed tegen de Italiaanse maffia, *nvdr*) nodig. Alleen zo iemand kan de sport zijn geloofwaardigheid teruggeven.”

Corruptie in de sport is van alle tijden, daarover zijn we het eens. Wat maakt het zo anders vandaag?

“Dat we een nieuw fenomeen zien dat de voetbalindustrie totaal zal veranderen. Het internet heeft de muziekindustrie al veran-

Jullie in België hebben het allemaal al eens meegemaakt. Ik hoef mijn tijd hier niet te verspillen om uit te leggen wat er kan gebeuren.

derd: tien jaar geleden kochten we cd's, nu downloaden we alles. Het internet maakt de corruptie zoveel groter. Het gaat niet meer om die ene match op het einde van het seizoen. Nee, het gaat maar door de hele tijd. Spelers in relatief arme clubs kunnen elke week veel geld verdienen door een gele kaart te pakken, een strafschop te missen ... Tot ze helemaal verstrikt raken in deze wereld en hun geld voornamelijk nog verdienen door kleine stukjes uit de wedstrijd te verkopen.

“De gokmarkt, zowel de illegale in Azië als de legale in Europa en Noord-Amerika, is een industrie waarin miljarden omgaan. Beeld je eens in dat je op een speler toe stapt en zegt: 'Ik vraag niet dat je verliest vandaag, ik wil alleen dat je een gele kaart pakt. Hier is 10.000 euro.' Over zulke kleine dingetjes die op het eerste gezicht het resultaat niet beïnvloeden, gaat het ook.

“Wat me vooral zorgen baart, zijn de kleine matches. In Glasgow was er een wedstrijd voor zeventienjarigen voor een publiek van anderhalve man en een paardenkop, maar waartussen zich Chinezen bevonden die de hele tijd in hun mobiele telefoon verslag zaten uit te brengen naar Sjanghai en Bangkok, waar de gokkers zitten. Zeventienjarigen! Daar schuilt het grote gevaar. Men zegt dat het moeilijk is om spelers uit de grote clubs om te kopen. Helemaal mee eens, maar het zijn wel de kleine clubs die de grote clubs van spelers voorzien.”

Is het denkbaar dat topspelers uit rijke clubs corrupt zijn?

“Zeker, maar niet zo veel. In mijn boek spreek ik met **Michael Franzese**, een voormalige maffialeider in New York en een expert als het op mensenkennis aankomt. Hij vervalste wedstrijden, benaderde grote spelers en behandelde hen als vrienden, op zoek naar hun zwakke plekken. Die buitte hij dan tegen hen uit. Veel sporters houden van gokken. Volgens Franzese is precies wat hen goed maakt als sporter – geloven in jezelf, risico's nemen, agressiviteit – wat tegen hen werkt wanneer ze gokken. Ze denken dat ze niet kunnen verliezen en komen in de problemen, of het nu gaat om gokken, vrouwen of drugs.”

In uw boek beschrijft u hoe de Aziatische fixers hun werkterrein naar Europa verlegden. Zou het probleem hier zonder hen niet hebben bestaan?

“Het gaat om globalisering. Hetzelfde wat (*onderzoeksjournalist*) **Roberto Saviano** beschrijft in zijn boek over de Napolitaanse *camorra* en hoe die bondgenootschappen zoekt met internationale bendes. Hetzelfde is zich aan het voltrekken in het voetbal. De Aziatische *gangs* zijn bezig zich te verbinden met lokaal georganiseerde gangsterbendes in Europa. Die laatste hebben de relaties met de spelers.”

Is het mogelijk dat we zonder het te beseffen nu naar een vervalst kampioenschap zitten te kijken in België?

“Geen idee. Ik hou er niet van te speculeren. Wat ik interessant vind aan België, is dat jullie het allemaal al eens hebben meegemaakt. Ik hoef mijn tijd hier niet te verspillen om uit te leggen wat er kan gebeuren. In andere landen waar ze geen **Ye** hebben gehad, kijken ze nog raar op: Chinezen? **Híér?** Onmogelijk dat er in België nog non-believers rondlopen.”

Wat deed u beslissen om dit boek te schrijven?

“In 1999 maakte ik deel uit van een onderzoeksteam van de Canadese televisie. We maakten een documentaire over banden tussen de Russische maffia en spelers uit de Russische hockeycompetitie. In Moskou ontmoetten we een man die volgens de FBI

REPORTERS

Wie is Declan Hill?

Declan Hill (43) is een Canadese onderzoeksjournalist en academicus, die vorig jaar in Engeland zijn doctoraats-titel in de sociologie behaalde aan de befaamde universiteit van Oxford. Zijn doctoraatswerk combineerde hij met zijn onderzoek naar de greep van de Aziatische gokmafia op het voetbal wereldwijd. Als freelance-journalist gespecialiseerd in de georganiseerde misdaad en de internationale politiek werkte hij zowel voor radio als voor televisie. De voorbije vijf jaar draaide hij documentaires over onder andere de moord op een Canadese maffialeider, bloedvetes in Kosovo en de etnische zuiveringen in Irak. Zijn radioreportage over eremoorden op Koerdische vrouwen won de Amnesty International Award in 2003. Voor ander reportagewerk reisde hij naar Koerdistan, Bolivia, India, Mexico en Turkije. Hill is als consulent verbonden aan de in Duitsland gevestigde Anti Corruption Training & Consulting Group. *The Fix* is zijn eerste boek.

Emmanuel Petit, in 1998 wereldkampioen met Frankrijk en voormalig speler van Arsenal, Barcelona en Chelsea, betuigde vorige week meteen zijn steun aan Hill.

“Dit boek gaat over de strijd tussen goed en kwaad”, werd hij geciteerd. “Of ik ooit zelf ben benaderd? Nee, ze weten wel tot wie ze zich moeten richten, maar ik ben er me wel altijd van bewust geweest dat het bestond. Ik praat er trouwens over in mijn eigen boek.”

“Ik ben ervan overtuigd dat we nog maar het topje van de ijsberg zien”, aldus Petit nog. “Ik ben ervan overtuigd dat de overgrote meerderheid in het profvoetbal zwijgt en de eigen lafheid sust met de gedachte:

‘Alleen kan ik er toch niets aan veranderen!’

Als diezelfde mensen dingen zien maar zwijgen, zijn ze medeplichtig en volgens de wet zelfs strafbaar.

Maar in sommige landen aarzelt men niet om degenen die tegen deze plaag ten strijde trekken uit de weg te ruimen. Als zij die de macht hebben, en daarmee bedoel ik de politici, dit probleem niet aanpakken, gaan we sombere tijden tegemoet.”

Voor Petits volledige reactie zie: www.myfreesport.fr/sports/football/0/emmanuel-petit-lutte-bien-mal-51745.html. Van de Franse ex-voetballer verscheen in juni jl. de ook al spraakmakende autobiografie 'A Fleur de Peau'.

Emmanuel Petit, voormalig topvoetballer, over *The Fix*: 'Ik ben ervan overtuigd dat we nog maar het topje van de ijsberg zien. Als de politiek dit probleem niet aanpakt, gaan we sombere tijden tegemoet.'

REPORTERS

DE 5 MYTHES

van het vervalste duel

The Fix gaat over veel meer dan een eventueel gemanipuleerd Brazilië-Ghana, Italië-Oekraïne, Italië-Ghana of Engeland-Ecuador op het WK 2006. Bijzonder interessant zijn de passages waarin **Declan Hill** uitlegt hoe het gokken op voetbalwedstrijden in zijn werk gaat, hoe je een wedstrijd vervalst en waaraan je een gemanipuleerd duel herkent. Daarbij haalt hij enkele hardnekkige mythes onderuit.

Mythe 1: omgekochte spelers begaan meer strafschopfouten dan andere. Klopt niet. Eerder zullen ze de tegenstander zo onopvallend mogelijk niets in de weg leggen om op een 'normale' manier te scoren. In wedstrijden waarin de scheidsrechter is omgekocht, worden wel dubbel zoveel strafschoppen gefloten als normaal.

Mythe 2: in vervalste wedstrijden vallen meer owngoals dan anders. Klopt deels, maar een gouden regel is het niet. Sommige corrupte spelers doen het, andere niet. Net als voor strafschoppen geldt: te opvallend.

Mythe 3: omgekochte spelers worden vaker uitgesloten. Klopt niet. Een omgekochte speler kan het wedstrijdverloop beter beïnvloeden op het veld dan ernaast. Uit statistieken blijkt zelfs dat hij minder vaak rood pakt dan een eerlijke collega in een normale wedstrijd. Ook corrupte scheidsrechters trekken niet vaker rood dan andere.

Als het niet aan strafschoppen, owngoals en rode kaarten is: waaraan herken je een vervalste wedstrijd dan wel? Aan het moment waarop de doelpunten vallen, zegt Hill.

Mythe 4: in vervalste wedstrijden vallen de doelpunten vooral in de slotfase. Klopt niet. Late doelpunten in vervalste duels zijn vaak onvoorzien en doen het bedrog mislukken. In vervalste duels vallen 20 procent meer doelpunten dan in eerlijk verlopen duels, met juist een opvallende *toename* in de eerste tien minuten en een *afname* in de laatste tien. Corrupte spelers en scheidsrechters zullen proberen zo vroeg mogelijk het gewenste resultaat te bereiken en vervolgens de partij controleren en simpel uitspelen. Dat verklaart de vele doelpunten in het wedstrijdbegin.

Mythe 5: vervalste wedstrijden vallen op door onverwachte resultaten. Klopt (doorgaans) niet. Meestal wint het sterkste team gewoon van het zwakste. Daar kan je op inzetten. Je kunt ook gokken op het doelpuntenverschil: de zogenaamde *goal spread* of *Asian handicap*. Of je kunt gokken op het exacte eindresultaat, of op het totale aantal gemaakte doelpunten in een wedstrijd. Wie dat juist voorspelt, strijkt megawinsten op. Dus loont het om het zwakste team toch nog om te kopen. Niemand die het op basis van de uitslag zal vermoeden.

BELGA

Ronaldo in duel met Derek Boateng op het WK 2006. Dat Brazilië Ghana zou verslaan, lag in de lijn der verwachtingen. Waar het de fixers om te doen was, was de goal spread: volgens informatie van Hill moest Brazilië met minstens twee doelpunten verschil winnen.

► een kopstuk is van de Russische maffia. Ik vroeg hem of hij van hockey hield. 'Ja,' zei hij, 'maar ook van voetbal. Ik was op de finale van het WK 94, in de presidentiële box.' Toen dacht ik: als jij daar kan zitten, wat is er dan niet allemaal mogelijk in het voetbal?

"In 2003 coverde ik de oorlog in Irak toen mij het bericht bereikte dat ik een beurs kreeg voor Oxford. Ik besliste om de links tussen het voetbal en de georganiseerde misdaad te gaan onderzoeken."

2003 was ruim voor Ye en andere verhalen over Chinese gokmaffia in Europa!

"Toen begin 2005 het Hoyzerschandaal uitbrak in Duitsland (*Robert Hoyzer was de Duitse scheidsrechter die wedstrijden verkocht voor een Kroatische misdaadorganisatie, nvdv*), kwam ik net terug van mijn eerste reis naar Maleisië en Singapore. Ik had er gezien welke schade daar aan het voetbal was aangebracht. Ik sprak op een sportcongres en zei: 'Jullie hebben geen idee wat er op jullie afkomt!' Iedereen keek me aan met zulke ogen. Een week later brak het voetbalschandaal uit in België."

Bent u al bedreigd sinds uw boek uit is?

"Neen, maar het zou me verbaasd hebben als het wel zo was. Bedreigingen zouden het bewijs zijn van mijn gelijk. Het enige wat ik hierover kwijt wil, is dat ik nog een heleboel informatie achter de hand houd die niet in het boek staat. Mocht er iets gebeuren met mij of mijn familie, wordt dat ook openbaar gemaakt." **S**

Declan Hill, The Fix: Soccer and Organised Crime.

McClelland & Stewart, 390 p, 34,99 \$. ISBN: 978-0771041389. Bestellen via het internet.

In België is de Franse vertaling te koop: *Comment truquer un match de foot?* 444 p. 21,90€. ISBN: 978-2916546216.

Er is ook een Duitse vertaling: *Sichere Siege*, 416 p. 14,95€. ISBN: 978-3462040678.